

Generalni direktorat za bilateralne poslove

Br:

11. decembar 2024.

IZVJEŠTAJ

o radnoj posjeti predsjednika Vlade Milojka Spajića Kraljevini Bahrein, 9-11. novembra 2024.

Predsjednik Vlade Milojko Spajić boravio je u radnoj posjeti Kraljevini Bahrein 9-11. novembra 2024. To je bila prva posjeta na političkom nivou od uspostavljanja diplomatskih odnosa dvije zemlje.

Osim susreta sa krunskim princom i predsjednikom Vlade Bahreina, šaik Salman Bin Hamad Al Kalifom, premijer Spajić imao susret i sa ministrom za poslove Kabineta Bahreina i zamjenikom predsjednika Tamkeena, Hamad Faisal Al Malkijem, sa kojim je potpisan i Memorandum o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Fonda rada (Tamkeen) Kraljevine Bahrein o saradnji u oblasti nauke, inovacija i tehnologije. Predsjednik Vlade razgovarao je i sa ministrom industrije i trgovine Bahreina, Abdulom bin Adel Fahrom, kao i predsjednikom Privredne komore Samir Abdula Nasom. Prilikom posjete Ekonomskom razvojnom odboru, predsjednik Vlade razgovarao je i sa ministarkom održivog razvoja Norom bint Ali Alkhulaif, koja je i izvršna direktorica EDB-a.

U razgovoru premijera Spajića i šeika Salmana Bin Hamad Al Kalife, krunskog princa i predsjednika Vlade Bahreina izraženo obostrano zadovoljstvo posjetom, prvom od uspostavljanja diplomatskih odnosa, te konstatovano da se realizuje u pravom trenutku. Zaključeno da dvije zemlje imaju velike sličnosti i snažan potencijal da bilateralne odnose u narednom periodu razvijaju intenzivnije, u obostranom interesu.

Premijer Spajić upoznao krunskog princa i predsjednika Vlade Bahreina sa prilikama u Crnoj Gori i istakao da su se nakon godinu dana mandata 44. Vlade i reformi koje su u tom periodu sprovedene stvorili uslovi da se naša zemlja intenzivnije ekonomski razvija. Predstavio investicione potencijale i plan infrastrukturnog razvoja Crne Gore. Istakao da Vlada gradi podsticajan poslovni ambijent, ali i naveo da se, paralelno sa tim, mora raditi na stvaranju konkurentne radne snage kroz reformu obrazovanja i tržišta rada. U tom kontekstu, značajno je uspostavljanje saradnje sa bahreinskim Fondom rada Tamkeen, koji je postigao zavidne rezultate u ovoj oblasti.

Zajednički je konstatovano da u narednom periodu treba jačati ugovornu bazu, kao temelj za unaprjeđenje saradnje u oblastima od zajedničkog interesa, a posebno u domenu industrije, turizma, energetike, naprednih tehnologija i ICT-ja. Predsjednik Vlade Crne Gore Milojko Spajić uputio je poziv krunskom princu i predsjedniku Vlade Bahreina šeiku Salmanu Bin Hamadu Al Kalifi da sa saradnicima posjeti Crnu Goru.

U razgovoru sa ministrom za poslove Kabineta Bahreina i zamjenikom predsjednika Tamkeena, Hamad Faisal Al Malkijem, sa kojim potpisan *Memorandum o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i Fonda rada (Tamkeen) Kraljevine Bahrein o saradnji u oblasti nauke, inovacija i tehnologije*, razmotrene dalje aktivnosti koje su predviđene Memorandumom.

Pozdravljena predstojeća saradnja sa institucijom kao što je Tamkeen, upoznato sa planovima formiranja sličnog sistema u Crnoj Gori, koji će pomoći da se tržište rada prilagodi potrebama naše ekonomije, čime će se stvoriti čvrsti temelji za snažniji privredni razvoj. Ministar Al Malki bio je i domaćin radnog ručka, tokom kojeg su predstavljani planovi Vlade i predviđene reforme, te identifikovane mogućnosti dalje saradnje.

Abdul bin Adel Fakhro, ministar industrije i trgovine Bahreina, tokom radne večere, upoznao sa ekonomijom ostrvske države koja ima populaciju od 1.6 miliona na teritoriji od 770km² i pokretačima njenog ekonomskog rasta. Upoznao sa komparativnim prednostima Bahreina na regionalnom i globalnom nivou, odnosno sa otvorenom ekonomijom zemlje, liberalnim ekonomskim politikama i aktivnostima na promociji bahreinskih preduzeća na drugim tržištima.

Tokom razgovora sa Samir Abdula Nasom, predsjednikom Privredne komore Bahreina, upoznato sa načinom funkcionisanja i posebnom značaju koji Komora ima u institucionalnom sistemu zemlje.

Iskazano interesovanje za ulaganja u Crnu Goru, posebno u sektor turizma, energetike, nekretnina i tehnologije. Zajednički konstatovano da je neophodno stvoriti uslove za bolju avio povezanosti dvije zemlje i definisanje liberalnijih viznih politika. Nadalje, ocijenili da je sigurnost investicija jedan od najvažnijih aspekata razvoja ekonomije, u okviru čega je razgovarano o alternativnim mehanizmima za rješavanje sporova u privredi. Bilo riječi i o značaju Centra za medijaciju u Bahreinu, a u kontekstu namjere Crne Gore da uspostavi sličan institut pri Privrednoj komori Crne Gore.

Predsjednik Vlade je posjetio i Ekonomski razvojni odbor Bahreina (EDB), kojim predsjedava krunski princ i predsjednik Vlade Bahreina.

U razgovoru sa Norom bint Ali Alkhulaif, ministarkom održivog razvoja i izvršnom direktoricom EDB-a, razmijenjena mišljenja o ekonomskim planovima obje države i mogućnostima saradnje, u oblastima gdje vidimo obostrani interes. Alkhulaif informisala o aktivnostima koje sprovode na planu razvoja ekonomije i predstavila rezultate rada u domenu diversifikacije ekonomskih aktivnosti.

Zajednički konstatovano da je uspjeh i rast ekonomije snažno oslonjen na kompetitivne troškove poslovanja i podsticajan poslovni ambijent, kao i na digitalizaciju i jačanje javnih usluga. Takođe, ukazano da je, u cilju postizanja najboljih rezultata, potrebno omogućiti brzo i efikasno osnivanje kompanija kroz neposredan kontakt i izgradnju povjerenja između institucija i investitora.

ZNAČAJ POSJETE

Radna posjeta predsjednika Vlade Kraljevini Bahrein 9-11. novembra, koja je ujedno i prva posjeta na visokom ili najvišem nivou između dvije države od uspostavljanja diplomatskih odnosa, bila je prilika da se sa krunskim princom i predsjednikom Vlade Bahreina, kao i drugim predstavnicima Vlade Bahreina, razgovara o snaženju odnosa između dvije države, te razmotre konkretne inicijative i projekti dalje saradnje.

S obzirom na to da je posjeta realizovana na najvišem nivou, te da su, osim susreta sa krunskim princom i predsjednikom Vlade Bahreina, održani razgovori sa velikim brojem članova kraljevske porodice i članova Vlade Bahreina, posjeta se može ocijeniti izuzetno uspješnom. Konstatovano je da Crna Gora i Kraljevina Bahrein imaju sličnosti, posebno kada se radi o izazovima da se pozicioniraju na međunarodnom tržištu, ali time imaju i prostor za čvršće povezivanje.

Dogovoreno da se u narednom periodu radi na povezivanju privrednih komora dvije zemlje, te na organizovanju posjete privredne delegacije Bahreina Crnoj Gori. Osim toga, neophodno je dodatno angažovanje na realizaciji aktivnosti iz potpisanog Sporazuma sa Tamkinom, definisanju ugovorne baze u brojnim oblastima od zajedničkog interesa, te uspostavljanju avio linije i razmatranje pitanja viznih olakšica.

S obzirom na to da je premijer Spajić uputio poziv krunskom princu i predsjedniku Vlade Bahreina šeku Salmanu Bin Hamadu Al Kalifi da posjeti Crnu Goru, potrebno je preduzeti diplomatske i logističke aktivnosti kako bi se posjeta realizovala.

PREDLOG ZAKLJUČKA

1. Vlada Crne Gore se na sjednici održanoj _____ 2024. godine, upoznala sa Izvještajem o radnoj posjeti predsjednika Vlade Milojka Spajića Kraljevini Bahrein, 9-11. novembra 2024.